

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2022-04-12
Diarienummer 95/21

Handläggare: Nina Wolf
Telefon: 031-368 46 29
E-post: nina.wolf@gsl.goteborg.se

European Circular Cities Declaration

Förslag till beslut

Styrelsen för Göteborgs Stads Leasing föreslås besluta att:

1. Styrelsen föreslår att Göteborgs Stad ska underteckna *European Circular Cities Declaration*.
2. Styrelsen föreslår att Göteborgs Stad ger Göteborgs Stads Leasing AB uppdraget att ansvara för samordning och rapportering av deklARATIONEN, utan att extra resurser tillskjutes.
3. Ärendet skickas till kommunstyrelsen för beslut och undertecknande.

Sammanfattning

European Circular Cities Declaration syftar till att påskynda omställningen från en linjär till en cirkulär ekonomi och tydliggör städernas och regioners viktiga roll i det cirkulära omställningsarbetet. En påskrift innebär att staden antar den gemensamma visionen för en *cirkulär stad* och tio åtaganden, vilka återfinns under rubriken *Beskrivning av ärendet*.

Bolaget bedömer att deklARATIONENS intentioner överensstämmer väl med Göteborgs Stads cirkulära strategi att *Driva på utvecklingen av en cirkulär ekonomi*. DeklARATIONEN stämmer också väl överens med Göteborgs Stads beslutade målsättningar om att minska avfall och klimatpåverkan samt minska resursförbrukningen och göra resursfördelningen mer jämlik.

Bolaget anser att deklARATIONEN ska undertecknas av Göteborgs Stad, då den har potential att generera flera mervärden i omställningsarbetet för en cirkulär ekonomi och för ökad måluppfyllelse. Det handlar till exempel om möjligheten att profilera sig internationellt, att få ökad tillgång till finansiering, kunna visa att politikerna står bakom den cirkulära omställningen samt få möjlighet att kommunicera sina goda exempel. DeklARATIONEN ger också tillgång till en plattform för erfarenhetsutbyte, påverkansmöjlighet och expertkompetens samt möjlighet till att bygga transnationella nätverk med kollegor från hela Europa som delar liknande utmaningar som Göteborg.

Ärendet har tagits fram i bred samverkan med representanter från åtta andra, särskilt berörda förvaltningar och bolag, som också fått ärendet på remiss. Samtliga åtta är positiva till att Göteborgs Stad undertecknar deklARATIONEN.

Utöver rekommendationen från styrelsen att Göteborgs Stad ska underteckna deklARATIONEN rekommenderar styrelsen också att staden ger Göteborgs Stads Leasing

uppdraget att ansvara för samordning och rapportering av deklARATIONEN, utan att extra resurser tillskjutes.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborgs Stad har varit medlem i ICLEI sedan 1990. ICLEI är en internationell miljöorganisation för kommuner och lokala myndigheter från hela världen. Årsavgiften för stadens deltagande är idag 36,949 SEK per år. Det kostar inget extra att underteckna den aktuella deklARATIONEN.

Uppföljning och utvärdering kommer till stor del att rymmas inom arbetet med att genomföra stadens redan beslutade program och strategier, såsom *Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030* och *Göteborgs Stads Avfallsplan 2021-2030*, vilket därmed inte innebär en ökad ekonomisk kostnad för denna arbetsinsats.

Det kommer att krävas vissa personella resurser till att rapportera stadens framsteg till ICLEI-sekretariatet, men det förväntas till stor del kunna rymmas inom Göteborgs Stads Leasings cirkulära strategiansvar inom miljö- och klimatprogrammet.

DeklARATIONEN har kopplingar till det av EU-kommissionen ledda initiativet European Cities and Regions Initiative (CCRI), som nu håller på att etableras. CCRI kommer att fokusera på att erbjuda finansiellt och tekniskt stöd till städer och regioner för att implementera deras handlingsplaner för en cirkulär ekonomi. DeklARATIONEN kommer inte innebära öronmärkta pengar inom CCRI, men väntas ses som en kvalitetsstämpel för de städer som söker finansiering inom initiativet. Därför kommer det troligen att underlätta för Göteborg att få tillgång till finansiering och strategiska samarbeten med andra europeiska städer.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget bedömer att deklARATIONENS intentioner överensstämmer väl med Göteborgs Stads cirkulära strategi *Driva på utvecklingen av en cirkulär ekonomi*. De tio åtagandena i deklARATIONEN och den gemensamma visionen stämmer också väl överens med Göteborgs Stads beslutade målsättningar såsom att minska avfall och klimatpåverkan samt minska resursförbrukningen och göra resursfördelningen mer jämlik.

Intentionerna i deklARATIONEN stärker också arbetet med EU:s handlingsplan för en cirkulär ekonomi för 2030 samt stadens arbete för att bidra till flera internationella målsättningar inom Agenda 2030. Dessutom är deklARATIONEN i linje med nationella miljömål och strategier, såsom *Strategi för hållbar konsumtion* och *Cirkulär ekonomi – strategi för omställningen i Sverige*.

Det finns också en tydlig koppling till omställningen av bygg- och anläggningssektorn, som kan stärkas av deklARATIONEN. Enligt den nationella färdplanen för fossilfri bygg- och anläggningssektor (2018), har bygg- och anläggningssektorn potential att minimera avfallet och förflytta sig mot cirkulära flöden genom effektivare resursanvändning, ökad återanvändning och återvinning av material.

Som nämnts under den ekonomiska dimensionen, så kommer stadens underskrift av deklARATIONEN med stor sannolikhet att leda till ökade finansieringsmöjligheter, vilket kan bidra positivt till att uppnå stadens miljömål.

Bedömning ur social dimension

Ett inkluderande, medskapande arbetssätt har över åren utmärkt stadens cirkulära arbete genom till exempel Cirkulära Göteborg och Sharing City Göteborg. Flera aktörer från civilsamhället har varit delaktiga och samarbetat med staden och fått stöd. Förhoppningen är att deklARATIONEN stärker Göteborgs möjlighet att bygga vidare på redan etablerade samarbetsstrukturer med civilsamhällsorganisationer och medborgardrivna initiativ. Att dela, återbruka och reparera ses som naturliga delar av en cirkulär ekonomi, som utöver miljöfördelar också kan bidra till ökad sysselsättning, och jämlikare resursfördelning genom att fler får tillgång till hållbara tjänster och produkter. Forskning, från bland annat RISE Research Institutes of Sweden, visar att lokala initiativ som syftar till att dela på prylar och ytor ofta främjar möten mellan människor och att verksamheterna ofta blir populära mötesplatser där sociala relationer och sammanhållning genereras. Dessa möten bygger socialt kapital och mellanmännisklig tillit när människor träffar och lär känna andra i sitt närområde eller från andra delar av staden.

Deklarationen uppmuntrar till arbete med att förändra rådande linjära normer och beteenden samt till ökad cirkulär medvetenhet och handlingskapacitet hos medborgarna. Visionen om en cirkulär stad och de tio åtagandena, som återfinns i deklARATIONEN, omfattar även socio-ekonomiska perspektiv.

Bilagor

1. Tidigare tjänsteutlåtande (exkl bilagor, motsvarar bilaga 3 och 4 nedan) och protokollsutdrag från styrelsens möte den 14 december 2021.
2. Protokollsutdrag från fem remissinstanser, som valde att lyfta ärendet till beslut i respektive nämnd/styrelse.
3. European Circular Cities Declaration / *Deklarationen* (2 sidor).
4. European Circular Cities Declaration. Putting Circular Economy into practice. / *Stödjande dokument* (11 sidor).

Ärendet

Styrelsen ska återigen – efter genomförd remissrunda - ta ställning till om man vill rekommendera Göteborgs Stad att underteckna ICLEI:s *European Circular Cities Declaration* samt om styrelsen vill rekommendera Göteborgs Stad att ge Göteborgs Stads Leasing AB uppdraget att ansvara för samordning och rapportering av deklARATIONEN, utan att extra resurser tillskjutes.

De som fick ärendet på remiss var Inköp och upphandling, Miljöförvaltningen, Kretslopp och vatten, Business Region Göteborg, Demokrati och medborgarservice, Intraservice, Framtiden och Lokalförvaltningen. Remissens syfte var att förankra styrelsens beslut i andra berörda nämnder och styrelser och ta in eventuella synpunkter inför slutgiltigt beslut, som enligt ICLEI behöver tas av kommunstyrelsens ordförande eller vice ordförande. Samtliga åtta remissinstanser är positiva till att Göteborgs Stad undertecknar deklARATIONEN.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stad har flera ambitiösa miljö- och klimatmål. En av sju strategier i stadens nya miljö- och klimatprogram 2021–2030 handlar om att driva på utvecklingen av en cirkulär ekonomi. Staden vill också vara en föregångare samt en jämlik och hållbar stad

som är öppen för världen. Redan 2016 startades initiativet Cirkulära Göteborg av Göteborgs Stad, som över åren omfattat flera olika projekt och insatser för att påskynda utvecklingen och skapa förutsättningar för cirkulär omställning. Ett brett nätverk har skapats och tillsammans har flera aktörer bidragit i samarbete med Göteborgs Stad.

European Circular Cities Declaration tydliggör städers och regioners viktiga roll i det cirkulära omställningsarbetet. Den syftar till att påskynda omställningen från en linjär till en cirkulär ekonomi, genom att främja ökad cirkularitet, hållbar produktion och konsumtion och bättre resurshantering. Deklarationen ses också som en kvalitetsstämpel som ger ökad möjlighet till finansiering genom bland annat EU-kommissionens Circular Cities and Regions Initiative (CCRI).

Samma styrgrupp har etablerat både *Circular Cities Declaration* och CCRI, vilket gör att initiativen kompletterar varandra bra. CCRI har ett större fokus på implementering av städers handlingsplaner för den cirkulära ekonomin, och kommer att öppna upp utlysningar till stöd för detta.

Än så länge har 55 städer och 5 regioner i Europa antagit deklARATIONEN, varav tre svenska städer - Malmö, Umeå och Eskilstuna. En gemensam vision har tagits fram inom deklARATIONEN, som beskriver vad det innebär att vara en *cirkulär stad*.

Vision for a circular city

A circular city is one that promotes the transition from a linear to a circular economy in an integrated way across all its functions in collaboration with citizens, businesses and the research community. This means in practice fostering business models and behaviour which decouple resource use from economic activity by maintaining the value and utility of products, components, materials and nutrients for as long as possible, in order to close material loops and minimise harmful resource use and waste generation. Through this circular transition, we seek to improve human wellbeing, reduce emissions, protect and enhance biodiversity, and promote social justice, in line with the Sustainable Development Goals.

Initiativtagare till deklARATIONEN är det globala nätverket ICLEI Local Governments for Sustainability som har arbetat tillsammans med EU-kommissionen för att säkerställa att deklARATIONEN kompletterar det europeiska initiativet *Green City Accord* och kommande CCRI. DeklARATIONEN utvecklades i bred samverkan med andra europeiska intressenter, såsom städer, internationella organisationer, tankesmedjor, tekniska experter och regionala nätverk. Dessa inkluderar bland annat Ellen MacArthur Foundation, EIT Circular Economy Community, Regionkommittén och Förenta nationernas miljöprogram. DeklARATIONEN lanserades i oktober 2020.

Göteborgs Stads huvudsakliga motivering till att vara med i ICLEI-nätverket är enligt en intern sammanställning ”profilering, kunskap och påverkan”. Detta ligger väl i linje med de fördelar som undertecknande av deklARATIONEN förväntas medföra.

Städer som skriver på deklARATIONEN antar tio åtaganden:

1. Ta fram **konkreta mål och strategier** för en cirkulär ekonomi
2. Öka **medvetenheten för cirkulär ekonomi** i den egna organisationen och i lokalsamhället

3. Engagera **lokala intressenter** i att ta fram cirkulära planer och initiativ, med ambitionen att stödja olika aktörer och göra omställningen inkluderande
4. Inkludera cirkulära principer i **stadsplanering, infrastruktur och förvaltning av tillgångar**
5. Använda **offentlig upphandling** som verktyg för att främja cirkulära produkter och tjänster
6. Använda **ekonomiska incitament** för att uppmuntra till cirkulärt beteende
7. Främja lokala styrmedel för en **sekundär materialmarknad**, inklusive reparation, återbruk och delning.
8. Samarbeta på nationell och europeisk nivå för att inrätta lämpliga policys och regelverk för cirkularitet
9. **Övervaka stadens framsteg** och effekterna av arbetet med cirkulär ekonomi
10. **Rapportera** dessa framsteg till ICLEI

Göteborgs Stad har under flera år samarbetat med andra aktörer för att påskynda en cirkulär omställning. Det handlar till exempel om regionala och nationella samarbeten såsom Gothenburg Climate Partnership, Centrum för cirkulärt byggande (CCbuild), Sharing City Göteborg, Cirkulära Göteborg, Cirkulär kommun och Delegationen för cirkulär ekonomis referensgrupp och kommunnätverk.

Exempel på befintliga internationella samarbeten, med viss koppling till cirkulär ekonomi, är:

- *Green City Accord*, som syftar till att förbättra livet för européer och accelerera implementeringen av relevant EU-lagstiftning på föroreningsområdet. Initiativet har utvecklats av EU-kommissionen tillsammans med Eurocities och är tänkt att komplettera Borgmästaravtalet för klimat och energi. Green City Accord omfattar fem fokusområden, varav cirkulär ekonomi är ett, och har mer omfattande rapporteringskrav än Circular Cities Declaration.
- *Eurocities Plastics Declaration*, som innebär att staden ska samverka kring att minska användningen och konsumtionen av onödiga plastprodukter och således även av plastavfall. Plast är också utpekad som ett av de prioriterade områdena i EU:s nya handlingsplan för en cirkulär ekonomi och under 2022 kommer EU-kommissionen att presentera den andra delen av EU:s Plaststrategi från 2018. Denna del kommer att fokusera på att skapa incitament för hållbara alternativ till plast.

Samverkan har under hösten 2021 skett med Brysselkontoret och representanter från de andra förvaltningarna och bolagen som ingår i stadens cirkulära strategigrupp. Förutom medarbetare från Göteborgs Stads Leasing utgörs gruppen av medarbetare från Inköp och upphandling, Miljöförvaltningen, Kretslopp och vatten, Business Region Göteborg, Demokrati och medborgarservice, Intraservice, Framtiden och Lokalförvaltningen. Dessutom har samtal förts med Stadsledningskontoret, Malmö Stad, Umeå kommun och ICLEI-sekretariatet.

Inkomna synpunkter

Göteborgs Stads Leasings styrelse beslutade vid styrelsemötet den 14 december 2021 att ställa sig bakom bolagets förslag om att Göteborgs Stad ska underteckna *European Circular Cities Declaration* och att skicka ärendet på remiss till särskilt berörda nämnder och styrelser.

Ärendet skickades på remiss till totalt åtta förvaltningar och bolag den 22 december 2021, med möjlighet att återkomma med synpunkter senast den 28 februari 2022. De som fick ärendet på remiss var Inköp och upphandling, Miljöförvaltningen, Kretslopp och vatten, Business Region Göteborg, Demokrati och medborgarservice, Intraservice, Framtiden och Lokalförvaltningen. Representanter från dessa förvaltningar och bolag ingår även i stadens cirkulära arbetsgrupp, som leds och samordnas av strategiansvarig på Göteborgs Stads Leasing. Remissens syfte var att förankra styrelsens beslut i andra berörda nämnder och styrelser och ta in eventuella synpunkter inför slutgiltigt beslut, som enligt ICLEI behöver tas av kommunstyrelsens ordförande eller vice ordförande.

Miljöförvaltningen önskade förlängd svarstid för behandling i miljö- och klimatnämnden till den 23 mars 2022, vilket beviljades av Göteborgs Stads Leasing.

Remissinstanserna ombads främst besvara två frågor:

1. Om ni ställer er bakom Göteborgs Stads Leasings beslut om att Göteborgs Stad ska underteckna European Circular Cities Declaration; och
2. Om ni har några ytterligare synpunkter eller önskemål om kompletteringar.

Det var upp till respektive mottagande verksamhet att besluta om ärendet skulle behandlas av nämnd/styrelse eller på förvaltnings-/bolagsnivå. Fem av remissinstanserna valde att behandla ärendet i respektive nämnd/styrelse. Dessa var Intraservice, Demokrati och medborgarservice, Kretslopp och vatten, Business Region Göteborg (BRG) och Miljöförvaltningen. Protokollsutdrag bifogas ärendet. Lokalförvaltningen, Inköp och upphandling och Förvaltnings AB Framtiden valde att fatta beslut på förvaltnings-/bolagsnivå.

Samtliga remissinstanser ställer sig positiva till att deklARATIONEN undertecknas av Göteborgs Stad.

Samtliga remissinstanser lyfter också i sina yttranden fram att deklARATIONEN är i linje med stadens beslutade miljö- och klimatmål och med den cirkulära strategin i miljö- och klimatprogrammet. Demokrati och medborgarservice lägger till att deklARATIONENS intentioner också överensstämmer med strategin *Vi skapar förutsättningar för att leva hållbart* och Framtiden lägger till att deklARATIONEN även ligger i linje med det arbete som såväl Framtiden som de som berörs av strategin *Hållbart byggande* måste göra kopplat till denna. BRG bedömer att deklARATIONENS intentioner överensstämmer med deras arbete med Agenda 2030, den senaste handlingsplanen inom det näringslivsstrategiska programmet och med BRG:s erbjudanden till näringslivet om stöd i omställningsarbetet. Intraservice menar att deklARATIONEN även kan bidra till förvaltningens arbete med delmålet *Livslängden på bärbar elektronik ska öka* i avfallsplanen, genom såväl finansieringsmöjligheter för utvecklingsprojekt som erfarenhetsutbyte. Inköp och upphandling bedömer att förvaltningens verksamhet i störst utsträckning kommer att påverkas av åtagande nummer 5. *Använda offentlig upphandling som verktyg för att främja cirkulära produkter och tjänster*, vilket ligger i linje med deras mål och uppdrag. Förvaltningen tillägger att den även kommer att vara involverad i flera av de övriga åtagandena som listas i deklARATIONEN, i de sammanhang som åtagandena berör inköps- och upphandlingsfrågor. Detta går också i linje med deras uppdrag och stämmer överens med förvaltningens deltagande i stadens cirkulära strategigrupp som leds av Göteborgs Stads Leasing.

Samtliga remissinstanser lyfter också fram deklarationens potential att ge flera mervärden i omställningsarbetet från en linjär till en cirkulär ekonomi, såsom möjlighet att profilera sig internationellt, ökat erfarenhetsutbyte, påverkansmöjlighet, tillgång till expertkompetens och finansieringsmöjligheter.

Sex av instanserna har inget önskemål om ytterligare kompletteringar. Lokalförvaltningen föreslår dock att tjänsteutlåtandet kompletteras med en hänvisning till *Färdplan för fossilfri bygg- och anläggningssektor 2018-12-28*, för extra tyngd och påvisande av tydlig koppling till byggsektorn. Denna hänvisning läggs till i tjänsteutlåtandet.

Miljöförvaltningen delar Göteborgs Stads Leasings bedömning att uppföljning och utvärdering till stor del kan utföras inom befintliga uppdrag, men föreslår att bolaget får ett tydligt uppdrag att ansvara för denna rapportering. Miljöförvaltningen tillägger att rapporteringen med fördel samordnas med bolagets ansvar för den cirkulära strategin i miljö- och klimatprogrammet, men vill förtydliga att det inte ingår i ansvaret för strategin att utföra denna typ av rapportering. Denna synpunkt läggs till i beslutsatserna.

Utöver ovanstående synpunkter tillägger Framtiden att de ser det som viktigt att det inte blir ytterligare en uppföljning, utan att detta samordnas med ordinarie uppföljning av miljö- och klimatprogrammet och stadens miljömål.

Bolagets bedömning

Bolaget anser att deklarationen bör undertecknas av Göteborgs Stad, då den har potential att ge flera mervärden i omställningsarbetet från en linjär till en cirkulär ekonomi och för ökad måluppfyllelse. Den breda samverkan vid framtagandet av tjänsteutlåtandet väntas underlätta beslutet att anta deklaration. Rekommendationen om att underteckna deklarationen stärks också av de verksamheter som fått ärendet på remiss.

Antagande av deklarationen förväntas bland annat stärka de mål, strategier och åtgärder som Göteborgs Stad beslutat inom nya miljö- och klimatprogrammet och avfallsplanen. Den vision som ingår i deklarationen av en *cirkulär stad* stämmer även väl överens med Göteborgs Stads målsättningar, utifrån ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Att flera städer arbetar i samma riktning, med en gemensam vision, kan ge ökad framfart och uppskalningspotential.

De 55 städerna och 5 regionerna, som hittills skrivit på deklarationen ser flera fördelar med den, enligt ICLEI-kansliet. Det handlar till exempel om möjligheten att profilera sig internationellt, att få tillgång till finansiering, kunna visa att politikerna står bakom den cirkulära omställningen samt få möjlighet att kommunicera sina goda exempel.

Deklarationen ger också tillgång till en plattform för erfarenhetsutbyte, påverkansmöjlighet och expertkompetens samt möjlighet till att bygga transnationella nätverk med kollegor från hela Europa som delar liknande utmaningar som Göteborg.

Ovanstående stämmer därmed också väl överens med Göteborgs Stads huvudsakliga motivering till att vara med i ICLEI-nätverket som nämns ovan (profilering, kunskap och påverkan). Att Ellen MacArthur Foundation och Förenta nationernas miljöprogram (UNEP) dessutom stöttar deklarationen, medverkar till ökad trovärdighet av deklarationen, då dessa organisationer är framstående inom hållbarhet och cirkularitet.

Göteborgs Stad visar flera exempel på samarbetsvilja för att påskynda omställningstakten – både på lokal, regional, nationell och internationell nivå. På en internationell nivå

saknar Göteborgs Stad emellertid ett samarbete fokuserat på cirkulär ekonomi, vilket deklARATIONEN skulle kunna bidra mycket positivt till.

Av de tio åtagandena som ingår i deklARATIONEN bedömer bolaget att punkterna 1 – 7 till stor del inryms i redan pågående och beslutat strategiarbete inom Göteborgs Stad, medan punkterna 8 – 10 handlar om deklARATIONEN-specifika åtaganden. Till viss del kan emellertid vissa delar av inrapporteringen samordnas med rapporteringen till Green Cities Accord, vilket är en annan deklARATION som staden skrivit på. Detta minskar risken för dubbelarbete och onödiga administrativa kostnader.

Johan Sävhave

VD